

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване
на образователна и научна степен „доктор“
в област на Висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление 3.2. „Психология“

Автор на дисертационния труд: Йовка Стефанова Ванчева

Тема на дисертационния труд: „Взаимодействие на ситуационни и личностно-мотивационни фактори на конформно поведение при подрастване от ГУВ“

Член на научното жури: проф. д-р Марина Колева Николова

1. Актуалност на разработения в дисертационния труд проблем.

Темата на дисертационния труд, разработен от докторант Й. Ванчева е както актуална, така и недостатъчно изследвана и разработвана за подрастващите от ГУВ. Научните търсения на автора са попаднали върху проблем, който „крещи“ да бъде забелязан, открит и да бъде проучена противоречивата му природа, неговия характер, да бъдат диференцирани механизмите на проявлението му и мястото, което заема в житейската същност на юношите.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

Дисертационният труд е в обем от 187 страници и е структуриран в увод, четири глави, заключение, литература (233 източника – 161 на кирилица и 72 на латиница) и 14 приложения.

В първа и втора глава е направен задълбочен литературен обзор на теоретичните постановки на проблема на конформизма и за мотивацията на конформното поведение. На тази основа е открита дисертационната проблематика и са очертани нейните граници. Коректно са цитирани автори и литературни източници.

Прецизно са формулирани: целта и предмета на изследването; основните хипотези, които са подложени на проверка чрез реализираното изследване; задачите, диференцирани в две групи – организационно научни и научно изследователски.

Коректно е определена и описана изследователската извадка и са очертани етапите на изследователската работа.

3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси.

Избран е адекватен методически инструментариум: теоретичен анализ на психологическа и философска литература; експериментална методика (модификация на методиката на Р. Кратчфилд); тест-въпросник за измерване мотивацията на афилиация (ТМА) на А. Мехрабиан; тест-въпросник (МУН) на А. А. Реан за определяне на мотивите за успех и неуспех; модифициран въпросник на Р. Шварцер, М. Ерусалем и В. Ромек за измерване на самоефективността; списък на личностните предпочитания на А. Едуардс за изследване на мотива за независимост; модифицирана методика на Е. В. Щедрина; авторски въпросник-постекспериментално интервю. Статистическата обработка на резултатите от изследването е направена чрез софтуера SPSS, Microsoft Excel. Използвани са и статистически методи: корелационен, регресионен и дисперсионен анализ, параметрически и непараметрически критерии за сравнение на независимите и зависимите извадки (Стюдент, Ман-Уитни, Уилкоксън и Крискал Уолис).

4. Научни и/или научно приложни приноси на дисертационния труд:

Представеният дисертационен труд е сериозно научно изследване, в което силно се открояват следните приноси:

- Разработен е мотивационен модел на комфортното поведение.
- Създадена е методика за измерване на проявата и устойчивостта на конформното поведение при подрастващите от ГУВ.
- Експериментално е установена взаимовръзка на конформизма от информационен тип с мотива за успех, в ситуация на ниско ниво на осъзнаване на влиянието.
- Установени са условията за взаимовръзката на конформното поведение с мотива за афилиация.

5. Значимост на приносите за науката и практиката.

Теоретичната значимост на приносите се изразява в следното:

- Задълбочено е проучено явлението конформно поведение в една особена по своята същност възраст, каквато е юношеството.
- Изяснени са характера на формите и механизмите на проявление на конформното поведение в ГУВ.
- Задълбочено са проучени личностните детерминанти на конформизма при юношите.

Практическа значимост на приносите има следното проявление:

- Разработен авторски, мотивационен модел може да бъде използван (от гледна точка на разкритите мотивационни фактори на конформизма) за целите на процеса на обучение и възпитание. Моделът може да се използва като основа за разработването на психолого-педагогически програми за оптимизиране нивото на конформизъм сред ученици от ГУВ.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са отпечатани. Отражение в науката – използване и цитиране от други автори, в други лаборатории, страни и пр.

7. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

На основата на гореизложеното давам положителна оценка за дисертационния труд. Считаю, че на **Йовка Стефанова Ванчева** може да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор”.

Дата: 29. 06. 2015 г.

Член на НЖ:

/проф. д-р М. Николова/